

En kasse om rørene

DE VANDRETTE RØR under loftet skjuler vi bag en inddækning. Den enkle kasse består af mdf-plader, der gøres fast til væg og loft på trælistes.

Fliser på gulvet

ØNSKER OM NEM RENGØRING og lang holdbarhed får os til at skifte de slidte korkfliser ud med keramiske fliser og sandfarvede fuger.

Hvidt på væggene

AT MALE VÆGGENE giver stor effekt med en lille indsats. Løs maling og kalk skræbes af, og hullerne pudses, men væggene må godt være lidt rå.

[efter]

[før]

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Det sværeste er for de fleste nok at lægge fliserne, men det afhænger naturligvis af din gør det selv-erfaring.

TIDSFORBRUG:

2-3 uger

PRIS:

Cirka 6000 kroner kostede materialer og maskinleje i alt. Fliserne fandt vi på tilbud til 129 kroner pr. kvadratmeter.

LOVE & REGLER

Kælderen som beboelse.

De færreste kældre er godkendt til beboelse, og så må man ikke sove, spise og have kontor i dem. Du må godt bruge kælderen til opbevaring, vask og den slags.

Da korkfliserne løsnede sig, tabte beboerne tålmodigheden med det gamle kælderrum.

Total forvandling af kælderen

Rørene skjules, gulvet dækkes af fliser, og væggene og loftet males – sådan forvandler vi en forsømt, mørk og nedslidt kælder til en lys og hyggelig del af huset.

Kælderen er sjældent det første, man kaster sig over, når man køber hus. I huset her fungerede kælderen i flere årtier som gennemgang og depot, inden beboerne kastede sig over de slidte korkfliser og væggenes fartstriber.

Til gengæld fik de meget for pengene. 6000 kroner, halvdelen til flisegulvet og halvdelen til puds, maling og plader til at skjule de grimme rør under loftet. Resten var arbejde. Og forvandlingen er total, fra mørk og skummel til lys og indbydende.

Det er afgørende at lægge en god plan for det samlede arbejde. Når vi på siderne her deler det op i tre afsnit: inddækningen

om rørene, malerarbejdet og gulvet, er det lidt snyd. Du vil altid have fordel af at skifte frem og tilbage mellem de enkelte opgaver for at undgå at støve og dryppe unødvendigt meget på flader, der allerede er klar. I kælderen her med netop dens opgaver var vores rækkefølge:

1. **De gamle korkfliser** brækkes op og fjernes, gulvet rettes op.
2. **Loftet** spartles og males.
3. **Trappen** slibes ren.
4. **Inddækningen** om rørene bygges op.
5. **Væggene** rettes op og males.
6. **De nye fliser** lægges på gulvet.
7. **Træværket** males.

Nyt flisegulv, ny farve på glatte vægge, de vandrette rør under loftet gemt af vejen: en helt ny kælder for 6000 kroner.

Rørene er væk, og tre nye spot lyser op.

1

Kassen bygges

1 Målene på inddækningen om rørene finder du frem til med tommestokken og et vaterpas. Undersiden af rørene er ikke vandrette, så mål flere steder for at sikre, at fronten giver plads til rørene hele vejen. Husk at sikre plads til eventuelle spot.

En kasse om rørene

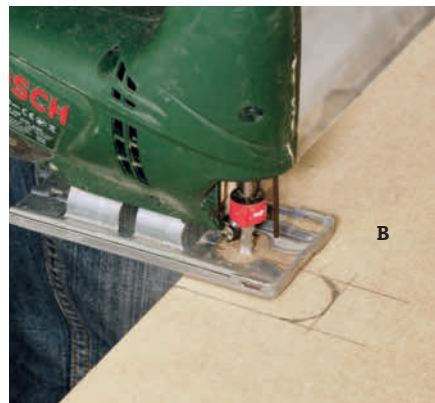
DE VANDRETTE RØR under loftet dækker vi af med to plader, som vi sætter halogenspot i. Det gør rummet roligere og fjerner en støvsamler, som det var svært at gøre rent bagved.

Vandrette rør oppe under loftet samler støv og dominerer i mange kælderrum, men det er sjældent svært at skjule dem bag en pæn inddækning.

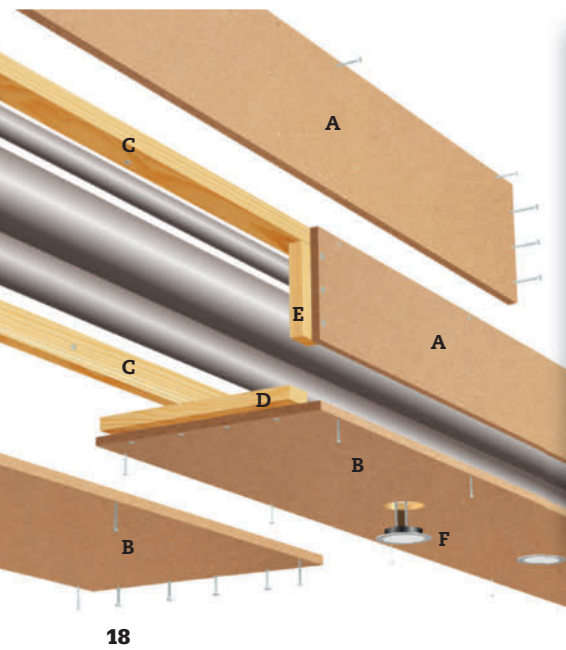
Mdf-plader er ideelle til opgaven: De er stabile, stærke og lette at skære til, og så kan de males uden videre. Vi gør dem fast ved først at skrue et par 24 x 45 mm lister på væg og loft, hvor pladerne skal sidde – det er enklere end at rode med

beslag. Den nye vandrette flade er oplagt at sætte tre halogenspot i. Det færdige sæt er nemt at have med at gøre, og du må selv sætte det op, når du ikke ændrer på det, og når du sætter transformatoren, så den er let at komme til.

Inddækningen males med halvblank akrylmaling – den samme, vi bruger på de øvrige overflader af træ i kælderen som vinduet og håndlisten på trappen.

5 Bundpladen (B) skæres til. Da vægge sjældent er lige, er det sikreste at holde fronten lodret og måle fra dens forkant til væggen flere steder, før du skærer. Mål, hvor der skal skæres ud til rør og ledninger, og skær ud til dem med en stiksav.

DET HAR VI BRUGT

12 mm mdf-plade:

- 2 frontplader (A) a 16 x 240 cm
- 2 bundplader (B) a 35 x 240 cm

24 x 45 mm lister:

- 4 lister til fastgøring (C) a 240 cm
- 1 liste til at samle over (D) a 30 cm
- 1 liste til at samle over (E) a 13 cm

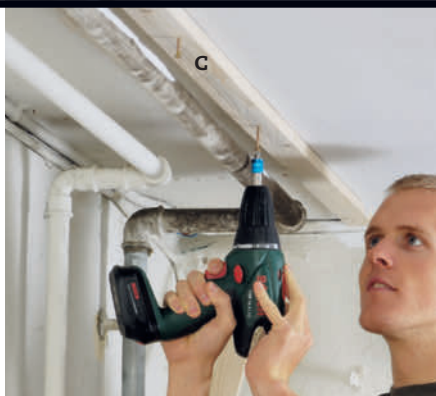
Desuden:

- 3 halogenspot i sæt (F)
- 3,5 x 40 mm skruer
- 5,0 x 60 mm skruer
- Plugs til murværket
- Grunder
- Interiørmaling

Kassen males

1 Den færdige kasse males – men først skal vi have rensset, glattet og malet væggene, som du ser længere henne i artiklen. Når væggen er klar, begynder du med at give inddækningen et lag grunder. Når grunderen er tør, slibes let.

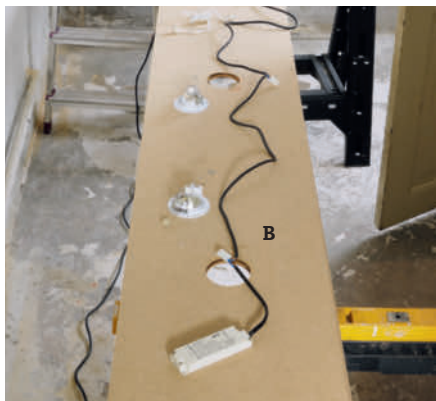
2 Listen C, som frontpladen (A) skal sidde på, gøres fast i loftet. Forkanten af listen sættes, så der bliver plads til rørene i kassen. Vi venter med at skære pladerne til – hvis det driller med at få skrueerne til at få fat, skal listen måske rykkes lidt ud.

3 De to frontplader (A) skæres til og sættes op på forsiden af listen (C) med 3,5 x 40 mm skruer. Er de som her ikke lange nok, samler du dem over en liste (E).
TIPS: Loftet er sjældent plant og vandret, og bliver fugen meget bred, skæres fronten til.

4 Listen (D) på væggen, som bundpladen (B) skal sidde på, skal sidde, så dens underkant er i plan med frontens underkant. Med vaterpasset sættes mærker at placere listen efter. Vi borer for til plugs og skruer listen op med 5,0 x 60 mm skruer.

6 I bundpladen bores huller til de tre halogenspot med et savbor. Det er en god idé at tjekke en ekstra gang, at ledningerne når hele vejen mellem hullerne, før du borer. Tape ledningerne fast, hvis det er svært at få dem lagt ind på plads senere.

7 Bunden løftes op på plads. Du kan nemt klare det alene, hvis du inden skærer en liste (G), så den er lidt længere end afstanden mellem gulvet og underkanten af lyskassen, og stiller den, så den er inden for rækkevidde, når du løfter bunden op.

8 Bunden (B) skrues fast i listen på væggen og i frontpladen (A) – med listen (G) klemmt ind, så den holder pladen. Brug 3,5 x 40 mm skruer. Husk at bore for og forsænke i de hårde mdf-plader, især hvor skruen skal bide i kantens bløde kerne.

2 Med akrylfuge lukker du revner og huller – pistolen gør det nemt også at fylde en stribe fugemasse ind mellem kassen og væggen. Du kan glatte den med en fugtig pensel, men bedst er det at bruge en spartel eller bløde plastbrikker skabt til formålet.

3 Inddækningen males to gange eller mere med interiørmalingen. Før hvert nyt lag maling slibes let, det giver den flotteste, glatte overflade.

4 De tre spot kobles på deres stik og anbringes i deres huller. Sættet sluttes til strømmen.
VIGTIGT! Du må ikke ændre på et 12 V halogensæt, og transformatoren skal være let at komme til uden værktøj.

De nye fliser lyser op og er lettere at holde rene end den gamle kork.

2

Fliser på gulvet

NEM RENGØRING og lang holdbarhed var hovedkravene, da vi valgte at lægge keramiske fliser på kælders gulv. Med fliser i mellemstørrelsen kræver det ikke stor erfaring.

Da kælderen blev sat i stand engang i halvfjerdsene, blev der lagt korkfliser på gulvet. De var blevet mørkere, og de var begyndt at løsne sig, og besværet med at vaske dem gav det afgørende stød til, at kælderen kom under behandling.

Denne gang skulle gulvet være nemt at gøre rent og have langt flere år i sig. Det oplagte valg var keramiske fliser, og da vi fandt en 20 x 20 cm flise på tilbud til 129 kroner pr. kvadratmeter, blev det oven i købet en ganske billig løsning.

Fliser i den størrelse kræver en plan flade for at ligge pænt. Da de gamle fliser og limrester var fjernet, var der heldigvis

kun behov for at rette gulvet op i et mindre område, og det blev klaret med selvnivellerende spartelmasse. Ville vi have lagt et svømmende gulv, burde vi have lagt den ret dyre masse ud over hele gulvet for at undgå, at de tynde områder knækker af – men her fortsætter vi med fliseklæber, så det er intet problem.

Fliserne skal næsten altid passes til, og det pæneste er ofte at skære lige meget af fliserne ved modstående vægge. Vil du det, er den bedste strategi først at lægge en eller to rækker fliser midt i rummet, så arbejde sig udad med alle hele fliser og så slutte med de fliser, der skal skæres til.

Gulvet gøres klar

Alt fra koben og skovle til spartler og skrabejern kan bruges på det limede gulv.

1 De gamle korkfliser fjernes. Det er ikke det store problem her. Det meste kan løsnes ved at skubbe et koben ind under fliserne. Kun få steder er det nødvendigt at banke de sidste korkstykker af med en spartel og en hammer.

De hele fliser

1 Læg en række fliser løst i rummets længde og bredde, når gulvet er plant og tørt. Prøv, hvor fliserne ligger bedst og giver mindst spild. Ofte søger man at få lige brede fliser i modstående sider, men du vil somme tider vægte andre hensyn tungere.

TIPS

Undgå smalle strimler ude ved væggen. Du kan altid få mindst en halv flisebredde ved alle vægge, hvis du ønsker det. Så laver du en prøveoplægning, fx med en fuger midt i rummet. Ender den med mindre end en halv flise ved væggen, skal du ikke lægge en fuger, men en række fliser i midterlinjen.

WWW

Trappen fik også en tur. Hvor der er en kælder, er der også en trappe. Vil du renovere den gamle trappe, kan du få hjælp på goerdetselv.dk. Søg "trappe", og vælg blandt de mange artikler.

2 De sidste knolde slibes eller skræbes væk. Da kantsliberen her alligevel er i huset for at slibe trappen ren, er det nemt lige at køre gulvet over med den for at fjerne de sidste ujævnheder, men du kan også slibe med papir på en klods.

3 Lavere områder fyldes med selvnivellerende gulvspartel. Massen røres godt igennem med vand efter brugsanvisningen – følg målene, det er svært for den uerfarne selv at bedømme, om konsistensen er helt rigtig.

Pigtrømlen er perfekt til at glatte gulvspartel med.

4 Massen hældes ud på det laveste sted, så flyder blandingen så godt som selv ud, hvor den skal. Hjælp eventuelt den tyktflydende masse på vej med en spartel – eller endnu bedre med en pigtrømler, hvis du kan få fingre i sådan en.

Sæt en skrue i en murpløk, så din rettesnor sidder solidt i betonen.

2 Mærk af, hvor din første række fliser skal placeres, og spænd en snor ud til at lægge den efter. Det er gerne en fordel at begynde i midten – fliserne her ses mest, og eventuelle unøjagtigheder udad når ikke at vokse sig så store.

3 De første fliser smøres på bagsiden med klæberen, siden er det nemmest og hurtigst at smøre klæberen på gulvet. Fugeklæberen smøres først på med en glat spartel, så sikres et jævnt lag med en tandspartel med 6,5 x 13 mm rundede åbninger.

4 Fugebredden styres med en flisesnor, når du arbejder dig videre ned i den første række fliser. Til disse 20 x 20 cm store fliser er en 5 mm fuge passende. Fliserne trykkes ned med helt små vibrerende bevægelser.

5 Derefter arbejdes fra den midterste række ud mod siderne. Klæberen smøres først glat ud, så du sikrer kontakt på hele gulvfladen. Så trækker du en tandspartel gennem den i en vinkel på 60 grader for at få lige meget klæber under alle fliser.

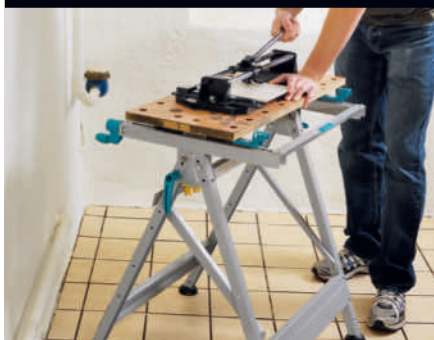

6 Med rutinen kan du smøre klæber på større områder ad gangen, måske til 6-8 fliser, men bevar tålmodigheden, og smør aldrig mere på, end at du kan nå at placere fliserne, før klæberen får en lys hinde – trækker hud, som det kaldes.

7 Fortsæt med de hele fliser, til kun kanten rundt langs væggene mangler. Klæberen kan blive fastere undervejs, så løft indimellem den flise, du netop har trykket ned i klæberen, og tjek, at der fortsat kommer klæber på hele bagsiden.

De tilskårne fliser

1 Fliserne langs kanten lægger vi til sidst, efter at klæberen er hærdet under de hele fliser, så vi kan gå rundt uden problemer. Vi har lejet en fliseskærer, som på få sekunder og uden støv eller andre gener skærer en flise til.

2 De fliser, der skal ligge omkring et hjørne, skæres rimelig nemt med en vinkelsliber – her er det bedst at gå udendørs, så hele kælderens ikke støver til.

3 De småle flisestykker langs væggen smøres på bagsiden med klæber – i stedet for at smøre fliseklæberen på gulvet, hvor det er svært at holde tandspartlen i den rigtige vinkel. Fugesnoren sikrer igen den rette fuge.

Fugerne

Fugerne fyldes ved at trække gumispertlen diagonalt over dem.

1 Fliserne fuges ud med fugemasse, når klæberen har haft et lille døgn til at hærdne. Fugemassen, som her er valgt i en lys sandfarvet udgave til de beige fliser, køres diagonalt hen over fugerne. Sørg for, at fugerne er fyldt helt ud.

2 Overskydende fugemasse vaskes af med vand og en svamp, når det har tørret lidt – op til et par timer, fugen skal være så fast, at den ikke ødelægges. Massen synker til bunds i spanden, så det er ikke nødvendigt at skifte vandet hele tiden.

MATERIALER

Find den rigtige fugemasse. Vi ser altid efter en kulør, der passer til flisen – enten ved at ligne eller ved at danne kontrast. Men du kan også vælge mellem glatte fuger, der er lettest at gøre rene, og grovere fuger, især til brede, hulede fuger.

Når fugemassen er hærdet, poleres fliserne helt rene for det lyse kalkslør med tørre klude.

Hvidt på væggene

AT MALE VÆGGENE gør den store forskel med de små midler. Det, der tager mest tid og koster mest besvær, er at fjerne den gamle maling og gøre væggene nogenlunde glatte.

Havde vi ikke haft tid og energi til andet, var det formentlig kun kælderen's vægge, vi havde kastet os over. Her får vi nok den største effekt af vores anstrengelser.

De pudsede vægge er ikke så glatte, som man normalt ønsker en stuevæg, men det er der heller ingen grund til at stile efter. Det er trods alt en kælder, og vi er tilfredse, bare væggene er rimeligt glatte, og den nye maling bliver siddende

uden problemer i mange år. Derfor består forarbejdet i at fjerne gammel maling og fylde hullerne ud.

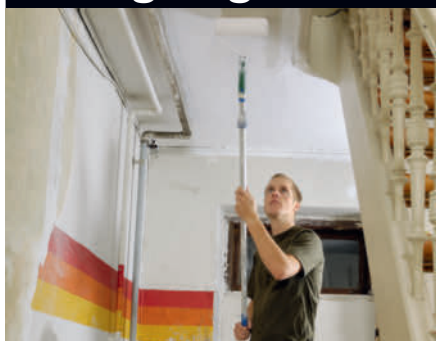
Før vi maler væggene, er det smartest at tage loftet – det gjorde vi i kælderen her, allerede før vi byggede den nye inddækning om de vandrette rør.

Selve malerarbejdet går hurtigt, når forarbejdet er overstået. To gange akrylmaling er rigeligt til at dække.

I stedet for malede halvfjerdsstriber pynter vi de lyse vægge med billeder i ramme.

3

Loft og væg males

1 Loftet males som det første – altså også inden vi som i kælderen her vil lægge gulv og bygge en kasse om rørene. Så slipper man for at dække af. Er der løs maling, skrabs den af, og skaden spartles. Med rullen på et langt skaft går det tjept.

2 På væggene skrabs løs maling af. Plastmalingen kunne skrabs af i store flager, men på en del af væggen viste det sig, at der var malet med plastmaling oven på kalk. Der var kun en ting at gøre – at fjerne malingslaget og så tage kalken bagefter.

3 Kalklaget skrabs og vaskes af. Det er ikke det sjoveste arbejde, men nødvendigt, hvis den nye maling skal holde. **TIPS:** Når du ikke kan få mere kalk af, giver du væggen en forankringsgrunder, så vil den sidste smule kalk ikke genere.

4 På steder må huller fyldes med reparationsmørtel. Stedet gøres vådt ved at strinte vand på med en murkost, før mørtlen fyldes i. Alle steder, hvor væggen ikke er regulær, skal der skrabs, så alt løstsiddende forsvinder.

5 Mørtlen glattes med et filtsebræt, når den har fået lov at sætte sig i nogle minutter. Det gøres med et ganske let tryk på brættet og roterende bevægelser, indtil fyldingen er i plan med væggen. Brug kun en glat spartel, hvis du sætter filt eller papir op.

6 Væggen males med en mat akrylmaling. Du kan vælge at give den silikatmaling, især på en ydervæg kan det vise sig at holde bedre. Vi kunne også dække med filt eller væv, men kælderen bliver rigeligt fin uden armeringen.